

ATT HJÄLPA GER GLÄDJE

Strategi för skolsamarbetet åren 2014-2020

Finlands Röda Kors 18.9.2014

Pekka Laukkanen,
Utvecklingsarbetsgruppen för skolsamarbetet

INNEHÅLL

1.	Inledning	4
2.	Röda Korsets värderingar	5
3.	Skolsamarbetets målbild för år 2020 (vision)	5
4.	Skolsamarbetets verksamhetsidé (mission)	5
5.	Strategiska mål för Röda Korsets skolsamarbete	5
6.	Metoder för att uppnå de strategiska målen för Röda Korsets skolsamarbete	6
6.1	Genom Röda Korsets skolsamarbete främjar vi hjälpberedskap bland unga och arbetar för medmäskligheter och humanitet	6
6.2	Röda Korsets teman, värderingar och verksamhet kopplas till vardagen i skolan genom långsiktigt och regelbundet samarbete	7
6.3	Inläring av kunskaper i första hjälpen blir en del av läroplanen för skolor i olika stadier	8
6.4	Frivillighet och frivilligverksamhet ses som en väsentlig del av det finländska utbildningssystemet	9
7.	Mätare för Röda Korsets skolsamarbete	10

Strategiskt mål

1. Inledning

Det här dokumentet beskriver Röda Korsets strategi för skolsamarbetet fram till år 2020, inklusive de strategiska målen för samarbetet. Strategin redogör för Röda Korsets värdegrund och definierar organisationens vision och mission, alltså varför Röda Korset engagerar sig i skolsamarbete. Strategin slår också fast de metoder som används i arbetet för att nå de specificerade strategiska målen.

Syftet med Finlands Röda Kors skolsamarbete är att i enlighet med FRK:s fostringsmål stödja barn och unga att växa upp till individer som hyser respekt för värderingar som humanitet, uppskattar sig själva och bryr sig om sina medmänniskor. I Röda Korset får barn och unga växa in i värderingar som respekterar liv och olikhet: de vågar ta ställning för det goda och tror på den kraft som finns i medkänsla, handling och närvaro. De har mod att hjälpa, tala för dem som är i behov av stöd och ta ställning – de har mod att vara människor och medmänniskor.

Växande barn och unga får stöd av familjen, skolan, vänner och hobbyer. Organisationsfältet har en stor och betydelsefull roll i barns och ungas liv. Vid sidan av hemmet och skolan erbjuder organisationerna stöd för att barn och unga ska växa upp i en balanserad tillvaro. Barn och ungdomar erbjuds en trygg omgivning och meningsfull sysselsättning samt en klar och tydlig värdegrund, något som hjälper de unga att bilda sin egen världssyn. Organisationerna ger den unga tillfälle och plats att utveckla sin sociala förmåga, stärka sitt självförtroende, lära sig att vara och verka med människor av olika slag och också lita på sin egen förmåga att hantera olika situationer. Organisationer talar och arbetar också starkt för barn och unga.

Skolsamarbetet är ett av de sätt som Röda Korset använder sig av för att bidra till att frivilligengagemang och medborgarpåverkan slår rot även i nya generationer. Syftet med skolsamarbetet är att sprida kunskap om Röda Korsets verksamhet och principer, att erbjuda skolorna det speciella kunnande som finns inom vår organisation och på så sätt utveckla elevernas medborgarfärdigheter och stöda skolan i dess fostrande uppgift.

Skolsamarbete kan vara samarbete på lokal nivå eller samarbete mellan skolan och distriktet/centralbyrån. Samarbetet kan också fungera parallellt på flera nivåer. Den lägsta nivån av skolsamarbete är att informera om vad Röda Korset, Finlands Röda Kors och de lokala avdelningarna gör samt om existerande material. I ett djupare samarbete är Finlands Röda Kors en väsentlig del av skolans ideologi och vardag, som till exempel om en skola är Röda Korsets temaskola.

Skolsamarbetet kan och ska ses som något som gagnar både skolväsendet och för Röda Korset. Genom skolsamarbetet får organisationen flera samarbetsparter och utökade möjligheter till verksamhet. Genom samarbetet når vi i större omfattning nya och potentiella anhängare av rödakorsideologin, aktörer och medlemmar, så skolsamarbetet ger mer resurser både på det ideologiska planet och för själva verksamheten.

2. Röda Korsets värderingar

Röda Korsets mål är att göra världen mer mänsklig genom att lindra och förhindra mänskligt lidande. Inom Röda Korset anser man att de som behöver hjälp ska få det och att alla har rätt att leva ett människovärdigt liv.

Finlands Röda Kors är en del av den globala rödakors- och rödahalvmånerörelsen och hela rörelsen styrs av samma värderingar och mål i vårt arbete för att försvara de svaga. Våra hjälpinsatser bygger på samma grund överallt i världen: ett omfattande nätverk av frivilliga och människors vilja att hjälpa.

Röda Korset värderingar och mål förverkligas av de volontärer som verkar i våra lokalavdelningar. De får stöd i sina insatser av distriktsbyråerna. På riksnivå planerar och styr centralbyrån verksamheten. Rödakorsvolontärer finns på så gott som alla orter och sköter olika uppgifter. Människor i olika åldrar deltar i verksamheten tillsammans.

3. Skolsamarbetets målbild för år 2020 (vision)

Visionen för Röda Korset skolsamarbete och målet för allt det arbete som utförs med skolor på olika nivåer är att främja välmående, hjälpberedskap, kunskaper i första hjälpen samt en attityd av medmänsklighet och humanitet bland barn och unga. Vår vision är att Finlands Röda Kors år 2020 genom utbildning i första hjälpen i skolorna ser till att alla unga finländare lär sig kunskaper i första hjälpen.

I enlighet med målbilden för Röda Korsets skolsamarbete är vår organisation i framtiden välkänd och ansedd samarbetspart för skolvärlden som det är lätt att närma sig och ta kontakt med. Vi samarbetar med skolvärlden för att nå våra mål på basis av våra gemensamma värderingar.

4. Skolsamarbetets verksamhetsidé (mission)

Finlands Röda Kors skolsamarbete främjar välmående, hjälpberedskap, kunskaper i första hjälpen och en attityd av medmänsklighet och humanitet bland barn och unga. Genom skolsamarbetet fostrar vi också en ny generation av hjälpare.

Finlands Röda Kors volontärer, anställda, förtroendevalda och samarbetsparter arbetar tillsammans för att verksamhetsidén förverkligas.

5. Strategiska mål för Röda Korsets skolsamarbete

Genom Finlands Röda Kors skolsamarbetes strategiska mål främjas välmående, hjälpberedskap, kunskaper i första hjälpen och en attityd av medmänsklighet och humanitet bland barn och unga. Målen kan uppdateras under en stämmoperiod (vart tredje år) allteftersom mål uppnås eller förändringar i verksamhetsomgivningen gör att innehållet behöver preciseras eller ändras.

De strategiska målen för Röda Korsets skolsamarbete behandlas årligen i samband med att verksamhetsplan och budget görs upp.

Strategiska mål för Finlands Röda Kors skolsamarbete fram till år 2020:

1. Genom Röda Korsets skolsamarbete främjar vi hjälpberedskap bland unga och arbetar för medmänsklighet och humanitet
2. Röda Korsets teman, värderingar och verksamhet kopplas till vardagen i skolan genom långsiktigt och regelbundet samarbete
3. Att inhämta kunskaper i första hjälpen blir en del av läroplanen för skolor i olika stadier.
4. Frivillighet och frivilligverksamhet ses som en väsentlig del av det finländska utbildningssystemet.

Nedan presenterar vi våra metoder för att nå de strategiska målen för Finlands Röda Kors skolsamarbete.

6. Metoder för att uppnå de strategiska målen för Röda Korsets skolsamarbete

Innehåll planeras på ett sådant att det finns kopplingar mellan olika temahelheter och så att ett ämne bygger vidare på ett annat. Man kan ta upp ett och samma tema på olika sätt under hela den allmänbildande skolgången så att eleverna fördjupar sig och får en mer mångsidig bild i ämnet i enlighet med sin åldersgrupps behov och skolans mål, och i enlighet med Finlands Röda Kors mål för fostran.

Röda Korset stärker genom skolsamarbetet också människors och gemenskapers förmåga att klara sig genom att främja hälsa och välmående, lindra ensamhet och förbättra tryggheten i vardagen. Genom vår verksamhet arbetar vi för att stärka humanitet, frivillighet och likabehandling. Vi främjar gemenskap och fredskultur. Vi ingriper mot diskriminering både på lokal nivå och i samhället i övrigt.

Röda Korset har som mål att stärka en värdegrund som präglas av humanitet i samhället och komplettera myndighetstjänster genom att sprida positiva attityder och värderingar. Syftet är att förbättra ungas förmåga att påverka och förändra världen. Värdedebatten kommer till synes genom konkret verksamhet t.ex. när en avdelning bidrar till ökad likabehandling genom skolsamarbetet.

Vi tar fram rekryteringsmodeller för olika åldersgrupper som avdelningarna kan utnyttja i skolor på olika nivåer.

Vi i Röda Korset förmedlar hjälp och stöd från människa till människa. Vi utvecklar vår hjälpberedskap såväl lokalt och regionalt som internationellt och förstärker på så sätt vårt unika och globala nätverk av hjälp.

6.1 Genom Röda Korsets skolsamarbete främjar vi hjälpberedskap bland unga och arbetar för medmänsklighet och humanitet

Rödakorsrörelsen uppstod ursprungligen för att hjälpa offer. Röda Korset strävar under alla omständigheter – både internationellt och nationellt – efter att förhindra och lindra mänskligt lidande. Dess syfte är att skydda liv, hälsa och människovärde. Finlands Röda Kors vill vara en flexibel och effektiv hjälporganisation som har som mål att trygga en biståndsverksamhet som är behovsbaserad och effektiv.

Finlands Röda Kors samlar årligen in pengar till sin katastroffond i samband med Hungerdagen. Såväl barn som vuxna kan delta i insamlingar. Det är viktigt att också skoleleverna deltar i insamlingarna antingen som insamlare eller som givare. För att förstå vikten av det här är det nödvändigt att de som deltar i insamlingen inser varför man hjälper, vart hjälpen går och hur den fungerar.

Den internationella rödakors- och rödahalvmånerörelsen (i synnerhet Internationella rödakorskommittén) har ett speciellt mandat som bygger på internationella avtal för att hjälpa krigsoffer och informera om samt övervaka humanitär rätt överallt i världen. Finlands Röda Kors har som en del av den här internationella rörelsen en speciell uppgift som delvis bygger på internationella avtal och delvis på vår nationella lagstiftning att informera om och ordna utbildning i krigets lagar i Finland. I det här arbetet verkar vi som ett stöd för de nationella myndigheterna.

Genom sin uppgift som hjälpare har rödakorsrörelsen också speciell kunskap om krigets lagar och om de konkreta utmaningar som är förknippade med biståndsarbete i konfliktområden.

6.2 Röda Korsets teman, värderingar och verksamhet kopplas till vardagen i skolan genom långsiktigt och regelbundet samarbete

Ett mål för skolsamarbetet är att göra Röda Korset till en del av vardagen i skolan. Avdelningarna aktiveras till en mångsidig växelverkan och samarbete med de skolor som finns inom deras område. Avdelningarna får hjälp att uppnå ett långsiktigt och målinriktat samarbete med lokala skolor. Kontaktpersonerna för skolsamarbetet i Röda Korsets lokalavdelningar ges stärkt kompetens och kunnande genom utbildning och nätverksarbete.

I centrum för Finlands Röda Kors skolsamarbete är ungdomar i klasserna 7-9. Syftet är att vecka intresse för humanitära principer och få nya stödjare och frivilliga som engagerar sig i Röda Korsets verksamhet. Grundidén för skolsamarbetet är att erbjuda skolor och rödakorsavdelningar olika alternativ för hur de genomför samarbetet.

Samarbetet med skolan baserar sig alltid på behov, intresse och resurser bland lokala aktörer, elever, lärare, föräldrar och frivilliga inom FRK-avdelningen.

Läxhjälp ger möjlighet att få hjälp med läxorna efter skolan. Frivilliga ledare hjälper eleverna att få läxorna gjorda i en läxläsningssklubb där man pratar och är tillsammans. Läxhjälpssledarna kan hjälpa när en skoluppgift känns svår och elevens egna föräldrar inte har möjlighet att hjälpa. Läxhjälp ger möjlighet att fundera över läxorna tillsammans med ledarna.

Läxhjälpverksamheten är avsedd för elever i grundskolan, alltså klasserna 1-9. Läxhjälp-klubbarna skapades ursprungligen för att hjälpa barn och unga i invandrarfamiljer, men alla elever är välkomna. Ledarna i Läxhjälp-klubbarna har fått utbildning av Röda Korset. Till exempel en ung person med invandrarbakgrund kan genom Läxhjälp få tillfälle att utveckla sitt eget kunnande – och ha en trygg vuxen att göra läxorna med. Klubben ger den unga tillfälle att uppleva framgång. Genom små gärningar kan man bidra till att ge unga bättre tillgång till utbildning och därmed också arbetslivet.

I Läxhjälp-klubbarna får barnen inte bara hjälp med läxorna utan också bättre självförtroende och nya vänner. Målet med läxhjälpverksamheten är inte bara att hjälpa

med skolgången, det är också att uppmuntra så många som möjligt att fortsätta i med yrkes- eller gymnasiestudier efter grundskolan.

Genom teman som krigets lagar och humanitär rätt arbetar Röda Korset för att öka kunskaperna om humanitär rätt och höja sin egen profil som ledande humanitär medborgarorganisation. Till Röda Korsets uppgifter hör att tala för humanitära värderingar och humanitär rätt samt att informera om krigets lagar.

Rollspelet *På flykt* (fi. *Konfliktin keskellä*) är avsett för ungdomar över 15 år och genomförs som en bana med olika kontroller som är förlagd i ett påhittat land i krig. Vid varje kontroll kommer spelarna i kontakt med parterna i konflikten. I tur och ordning får de uppleva rollen som civilperson, soldat och humanitär biståndsarbetare. Spelarna är utbildade gruppleddare.

Syftet med Röda Korsets temaskolor är i sin tur att skapa en modell för samarbete där eleverna, föräldrarna och lärarna känner till Röda Korsets verksamhet och samtidigt fungerar som budbärare för Röda Korset i sina egna samhällen och sammanhang.

Avsikten med temaskolorna är ur Röda Korsets synvinkel att göra avdelningen mer känd på orten, vilket gör att nya frivilliga söker sig till verksamheten (barn, föräldrar, lärare och andra intressenter). Genom att prova på att vara en temaskola får en skola tillfälle att vara en föregångare på riksnivå i fråga om att utveckla samarbetet mellan Röda Korset och skolvärlden.

Temaskolssamarbetet ger förutsättningar att stärka värderingar som frivillighet, tolerans och medmänsklighet samt att lära sig kunskaper som ger tillfälle att hjälpa. Genom samarbetet erbjuder Röda Korset skolorna material och sitt specialkunnande inom påverkansarbete, första hjälpen samt hälso- och säkerhetsfostran samt utbildning och verksamhetsmöjligheter i enlighet med ett samarbetsavtal.

6.3 Inläring av kunskaper i första hjälpen blir en del av läroplanen för skolor i olika stadier

Varje invånare i Finland borde ha beredskap att hjälpa en medmänniska som drabbats av en olycka eller kris. Enligt lagen är alla skyldiga att hjälpa. Genom skolsamarbetet stöttar Röda Korset den här tanken genom att arbeta för att ge barn och unga bättre förutsättningar att förutse farliga situationer och hjälpa när något går snett.

Röda Korset har som mål att alla som går ut grundskolan har kunskaper i första hjälpen och att skolorna fokuserar på att stärka förmågan att ge första hjälpen. Röda Korset utvecklar sitt företagssamarbete så att vi genom företagssamarbete kan genomföra en första hjälpen-utbildning som når alla grundskoleelever i Finland.

Målet är att skapa en modell där eleverna från och med klass 7 går kursen Första hjälpen 1 och sedan kan fortsätta förkovra sig i första hjälpen genom ett första hjälpen-program för högstadiet.

Vårt mål är att bidra till bättre hälsa samt till socialt och psykiskt välmående och säkerhet. Finlands Röda Kors uppmuntrar finländarna att ta hand om sin egen hälsa, ha omsorg om sina medmänniskor, förebygga olyckor och skaffa sig olika kunskaper som hjälper att hantera vardagen. Vår organisation strävar efter att så väl som möjligt komplettera den offentliga sektorn i fråga om att främja medborgarnas hälsotillstånd och välmående. Psykiskt stöd, omsorg om sig själv och andra, hälsa och

sexuellhälsa borde samtliga ingå i den undervisning i hälsofostran som eleverna får i skolan. Det här är ett område där skolorna kan utnyttja Röda Korsets sakkunskap.

Första hjälpen-programmet för högstadiet ger som namnet antyder eleverna förutsättningar att hjälpa sig själva och människorna omkring dem i fråga om hälsa och välmående eftersom programmet ger dem baskunskaper i första hjälpen. Helheten på sammanlagt cirka fyra timmar är i första hand riktad till eleverna i klass 7 och går att anpassa enligt skolans och de individuella elevernas behov och kunskaper.

Programmet fostrar till aktivitet i det egna närsamhället och stärker känslan av gemenskap genom olika övningar. Det ger ungdomarna som deltar en ökad känsla av säkerhet genom att ge dem verktyg så att de med sina egna val kan öka säkerheten även i andras vardag.

Syftet med första hjälpen-programmet för högstadiet är att ge eleverna mer mod att bry sig om varandra, öka deras intresse för frivilligengagemang inom Röda Korset, framför allt i första hjälpen-grupper, och skapa förutsättningar för att grunda en egen första hjälpen-grupp för unga i skolan, vilket gör att ungdomarnas kunskaper kunde utgöra en del av skolans säkerhets- och räddningsplan och de får tillfälle att regelbundet öva sina kunskaper.

Genom första hjälpen-programmet för högstadiet och kursen Första hjälpen 1 för högstadieelever stärks skolsamarbetet och blir en regelbunden del av avdelningens vardag.

6.4 Frivillighet och frivilligverksamhet ses som en väsentlig del av det finländska utbildningssystemet

Frivilligverksamhet hjälper ungdomar att växa till ansvarsfulla medlemmar i samhället, erbjuder en ypperlig inlärningsmiljö och ökar mångfalden inom undervisningen. Att förstå värdet av frivillighet och frivilligverksamhetens betydelse i samhället och i närmiljön är en del av ett barns och en ung människas tillväxt som aktiv medborgare.

En stor del av organisationsverksamheten i Finland bygger på frivilligverksamhet och fler än var tredje finländare är engagerad i frivilligarbete som vuxen. Att inse kraften i frivilligverksamhet i dagens Finland och i hela världen och dess historiska betydelse som en del av uppkomsten av hela välfärdssamhället bidrar till en förståelse av samhällets strukturer och förutsättningarna för medborgerlig aktivitet. En förståelse för frivillighetens betydelse stärker värderingar som omsorg och delaktighet i samhället.

Att redan i unga år få kännedom om platser, organisationer och föreningar inom frivilligverksamheten samt övrigt aktivt medborgerligt engagemang öppnar konkreta möjligheter till ökat deltagande och växande gemenskap samtidigt som det ger verktyg för delaktighet och påverkan i den egna närmiljön, i samhället och i världen.

Att delta i frivilligverksamhet ger tillfälle till inläring genom aktivitet och upplevelser. Frivilligverksamhet som ett led i undervisningen t.ex. inom miljöfostran, samhälleliga ämnen eller hälsofostran kan öppna för ett aktivitetsbaserat inlärnings sätt samtidigt som det ger tillfälle till engagemang i samhället. Vi erbjuder aktivt tillfällen till kortfristig frivilligengagemang även för skolelever och studerande.

7. Mätare för röda korsets skolsamarbete

Visionen för Röda Korset skolsamarbete och målet för allt det arbete som utförs med skolor på olika nivåer är att främja välmående, hjälpberedskap, kunskaper i första hjälpen samt en attityd av medmänsklighet och humanitet bland barn och unga. Vår vision är att Finlands Röda Kors år 2020 genom utbildning i första hjälpen i skolorna ser till att alla unga finländare kan ge första hjälpen.

I enlighet med målbilden för Röda Korsets skolsamarbete är vår organisation i framtiden en välkänd och ansedd samarbetspart för skolvärlden.

Hur visionen för Röda Korsets skolsamarbete förverkligas mäts genom att man följer med hur de strategiska målen uppnås. Mål och indikatorer samt deras målvärden kan ändras om ändringar anses vara befogade. Mätarna och målvärdena slås fast årligen.

Målen kan uppdateras under en stämmoperiod (vart tredje år) allteftersom målen uppnås eller förändringar i verksamhetsomgivningen gör att innehållet behöver preciseras eller ändras. De strategiska målen för Röda Korsets skolsamarbete behandlas årligen i samband med att verksamhetsplan och budget görs upp.

Strategiskt mål

Strategiskt mål 1	Strategiskt mål 2	Strategiskt mål 3	Strategiskt mål 4
Genom Röda Korsets skolsamarbete främjar vi hjälpberedskap bland unga och arbetar för medmänsklighet och humanitet	Röda Korsets teman, värderingar och verksamhet kopplas till vardagen i skolan genom långsiktigt och regelbundet samarbete	Inlärnin g av kunskaper i första hjälpen blir en del av läroplanen för skolor i olika stadier	Frivillighet och frivilligverksamhet ses som en väsentlig del av det finländska utbildningssystemet
<p>Mål</p> <p>Röda Korset är en flexibel och effektiv hjälporganisation</p> <p>Finlands Röda Kors samlar årligen in pengar till katastroffonden i samband med Hungerdagen</p>	<p>Mål</p> <p>Röda Korset är en del av vardagen i skolan</p> <p>Skolsamarbetet är långsiktigt, målinriktat och regelbundet</p> <p>Vi kommunicerar aktivt och regelbundet om FRK:s verksamhet till skolor på olika nivåer</p>	<p>Mål</p> <p>I centrum för FRK:s skolsamarbete finns barn och unga i klasserna 7-9</p> <p>Alla ungdomar som går ut grundskolan har lärt sig första hjälpen</p> <p>Ungdomar deltar i verksamheten både som objekt för verksamheten och som aktiva subjekt</p>	<p>Mål</p> <p>I skolvärlden är Röda Korset är en känd organisation som engagerar sig i frivilligarbete</p> <p>Frivillighet och frivilligverksamhet ses som en väsentlig del av det finländska utbildningssystemet</p>
<p>Det här gör vi</p> <ul style="list-style-type: none"> - Medelanskaffning i skolor på olika nivåer - Skolbesök - Teman kring humanitär rätt 	<p>Det här gör vi</p> <ul style="list-style-type: none"> - Läxhjälpssamhet - Rollspelet På flykt - Temaskolssamarbete 	<p>Det här gör vi</p> <ul style="list-style-type: none"> - Första hjälpenprogrammet i högstadiet - Första hjälpen 1-kurs för elever i högstadiet 	<p>Det här gör vi</p> <ul style="list-style-type: none"> - Påverkansarbete visavi politiska beslutsfattare - Ställningstaganden och kommunikéer
<p>Utvecklingsområden</p> <ul style="list-style-type: none"> - Rollspelet På flykt - Utveckling av modeller för skolbesök - Utveckling av medelanskaffning som ett led i skolsamarbetet - Webbtjänsten YLE-Oppiminen och appen Riskzoner för surfplattor är bekant och används av aktörer inom undervisning och fostran 	<p>Utvecklingsområden</p> <ul style="list-style-type: none"> - Utveckling av Läxhjälpssamheten och en ökning i antalet klubbar - Lansering av rollspelet På flykt och fortsatt utveckling av det - Skapandet av modeller för temaskolssamarbetet och förankring av det på riksnivå 	<p>Utvecklingsområden</p> <ul style="list-style-type: none"> - Regelbundet, långsiktigt och målinriktat skolsamarbete - Satsning på utbildning för och kunskaper hos avdelningarnas kontaktperson för skolsamarbetet - Första hjälpen 1-kurs för elever i högstadiet - Första hjälpenprogrammet i högstadiet 	<p>Utvecklingsområden</p> <ul style="list-style-type: none"> - Påverkansarbete visavi politiska beslutsfattare - Stärkande av samarbetet inom organisationen - Ställningstaganden och kommunikéer - Platser för frivilligengagemang som en del i utbildningssystemet

- En mätare är också antalet elever och studerande som vi når genom olika verksamhetsformer
- Antalet avdelningar som engagerar sig i skolsamarbete, antalet skolbesök